

1. Giriş

Teknolojinin gelişmesi ve sektörlerin bu teknoloji takip etmesi neticesinde iş yerlerinin verimi ve kalitesi artmıştır. Buna bağlı olarak da çalışanlar için meydana gelebilecek risk faktörlerinde ve tehlikelerde artış olmuştur. Artan tehlike ve riskler de üretim sürecindeki işlerin aksamasına, çalışanlar için hayati risklerin oluşmasına ve verimliliğin düşmesine neden olmaktadır. Bu nedenle, kurumlardaki iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları önem kazanmaktadır (Liu, Liu, Shi, & Gu, 2023).

İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının temel amacı, işlerin yapılış sürecinde ya da yapılan işler nedeniyle meydana gelebilecek iş kazalarının yaşanma ihtimalini minimuma indirmek, oluşabilecek sağlık sorunlarının önüne geçmek ve meslek hastalığına neden olabilecek işlerde önlem almaktır (Reese, 2018).

Sağlık kurumlarında iş sağlığı güvenliği uygulamaları, sağlık hizmetlerinin kendine has özellikleri nedeniyle ayrıca önem taşımaktadır. Çünkü, sağlık hizmetleri ertelenemeyen, aciliyet gerektiren ve yüksek bilgi asimetrisi olan hizmetlerdir. Sağlık hizmetlerinin bu özellikleri uygulanacak olan iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin ayrıca önemli olmasının nedenini açıklamaktadır (Gökalp, 2021).

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medipol Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, e-mail: seti@medipol.edu.tr

² Arş. Gör. Dr., İstanbul Medipol Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü, e-mail: ygokalp@medipol.edu.tr

Uygun çalışma ortamı: Yapay zekâ, iş yerindeki ortamı ve çalışma koşullarını takip ederek, çalışanların sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışmasını sağlamak için gerekli önlemleri sunabilir. Fiziksel risk etmenleri ve ergonomik risk etmenlerinin ortamda tespiti bu anlamda daha da önem kazanabilmektedir.

5. Sonuç

İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının temel amacı, bir çalışanın işe başlamadan önceki sağlık durumunu korumaktır. Bunu sağlamak için ise risk etmenlerini belirleyerek buna yönelik önlemler alınmaktadır. Sağlık kurumlarındaki risk etmenleri, biyolojik, kimyasal, fiziksel, ergonomik ve psikososyal etmenlerdir.

Bu risk etmenlerine yönelik alınabilecek birçok önlem ve uygulamadan bahsedilebilir. Yönetim tarafından alınan tedbirler, kimyasal madde ve ilaçlara karşı hazırlanan broşürler, stres yönetimi ve zaman yönetimi gibi konular için düzenli olarak verilen eğitimler, çalışma alanının ergonomisine dikkat edilmesi ve bunun gibi birçok önlemden bu sürece katkı sağlamaktadır.

Bu sürece katkı sağlayacak bir diğer uygulama ise yapay zekâ ile söz konusu risk etmenlerine karşı önlemler alınmasıdır. Yapay zekâ, insan zekâsını taklit eden ve kendini geliştirebilen sistem ya da makineler olarak ifade edilmektedir. Yapay zekâ ile ilgili risk faktörlerinin takip edilmesi, zaten yok yoğun bir iş yükü olan sağlık çalışanları tarafından takip edilmesine nazaran daha verimli olabilir. Bu sayede yoğun bir iş yükü olan sağlık çalışanlarının yükü de bir nebze olsun azaltılabilecektir.

KAYNAKÇA

- Amponsah-Tawiah, K., & Mensah, J. (2016). Occupational health and safety and organizational commitment: Evidence from the Ghanaian mining industry. *Safety and health at work*.
- Azizoğlu, F., Köse, A., & Gül, H. (2019). Self-reported environmental health risks of nurses working in hospital surgical units. *International nursing review*.
- Caner, V. (2021). Fiziksel Risk Etmenleri Maruziyetine Bağlı İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının Önlenmesinde Endüstri 4.0 Yaklaşımının Değerlendirilmesi. *İş Sağlığı ve Güvenliği Akademi Dergisi*, 4(1), s. 55-61.
- Çalış Boyacı, A., & Selim, A. (2022). Assessment of occupational health and safety risks in a Turkish public hospital using a two-stage hesitant fuzzy linguistic approach. *Environmental Science and Pollution Research*.
- Drebit, S., Shajari, S., Alamgir, H., Yu, S., & Keen, D. (2010). Occupational and environmental risk factors for falls among workers in the healthcare sector. *Ergonomics*.

- Froneberg, B. (2006). National and international response to occupational hazards in the healthcare sector. . *Annals of the New York Academy of Sciences*.
- Gonzatti Feldman, I., & Righi, A. (2022). Application of ErgoVSM to Improve Performance and Occupational Health and Safety Conditions in a Medication Dispensing System. *Occupational and Environmental Safety and Health III*.
- Gökalp, Y. (2021). Identifying Innovative Financial Health Management Strategies for Turkey. H. Dinçer , & S. Yüksel içinde, *Financial Strategies in Competitive Markets: Multidimensional Approaches to Financial Policies for Local Companies* (s. 207-222).
- Gül, H. (2021). *Occupational Health and Safety in Operating Rooms*. In Healthcare Access. IntechOpen.
- Hughes, P., & Ferrett, E. (2011). *Introduction to health and safety at work*.
- Kahraman, Z., & Yürüten Özdemir, K. (2022). Dijitalleşmenin İş Sağlığı ve Güvenliğine Entegrasyonu ve Uygulanabilirliği. *İş Sağlığı ve Güvenliği Akademi Dergisi*, 5(3), s. 208-221.
- Kirkhorn, S., Earle-Richardson, G., & Banks, R. (2010). Ergonomic risks and musculoskeletal disorders in production agriculture: recommendations for effective research to practice. *Journal of agromedicine*.
- Kutyauripo, I., Rushambwa, M., & Chiwazi, L. (2023). Artificial intelligence applications in the agrifood sectors. *Journal of Agriculture and Food Research*.
- Liu, R., Liu, H., Shi, H., & Gu, X. (2023). Occupational health and safety risk assessment: A systematic literature review of models, methods, and applications. . *Safety Science*.
- Lucas, R., Epstein, Y., & Kjellstrom, T. (2014). Excessive occupational heat exposure: a significant ergonomic challenge and health risk for current and future workers. *Extreme physiology & medicine*.
- Magnavita, N., & Chirico, F. (2020). New and emerging risk factors in occupational health. *Applied Sciences*.
- Murat, B., Motorcu, A. R., & Kayır, Y. (2021). İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetlerinde Yapay Zeka ve Uzman Sistem Uygulamalarının Değerlendirilmesi. 5. *Uluslararası Mühendislik ve Teknoloji Yönetimi Kongresi*, (s. 240-248).
- Rajendran, S., Giridhar, S., Chaudhari, S., & Gupta, P. (2021). Technological advancements in occupational health and safety. *Measurement: Sensors*.
- Reese, C. (2018). *Occupational health and safet*.
- Rikhotso, O., Morodi, T., & Masekameni, D. (2022). Occupational health and safety statistics as an indicator of worker physical health in South African industry. *International journal of environmental research and public health*.
- Yadav, S., & Sengupta, G. (2009). Environmental and occupational health problems of child labour: Some Issues and Challenges for Future. . *Journal of Human Ecology*.
- Yıldız, A., & Şahan, C. (2020). İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Kavramlar. *İş sağlığı ve Güvenliği Meslek Hastalıkları*.
- Zanko, M., & Dawson, P. (2012). Occupational health and safety management in organizations: A review. *International Journal of Management Reviews*.